

PROGRAM OSŁONOWY DOŻYWIANIA DZIECI I MŁODZIEŻY W GMINIE TUSZÓW NARODOWY NA 2016 ROK

1. Podstawa prawna programu.

Podstawę prawną dla wdrożenia programu stanowią art.17 ust.2 pkt.4 oraz art.110 ust.10 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r. poz.163, z późn. zm.).

Program osłonowy w zakresie dożywiania adresowany jest do dzieci i młodzieży pochodzącej z rodzin zamieszkujących na terenie Gminy Tuszów Narodowy.

Opracowanie i wdrożenia programu osłonowego w zakresie dożywiania jest jedną z form wsparcia dla dzieci i młodzieży z rodzin problemowych, jakie będzie stosowała gmina Tuszów Narodowy w związku z wejściem w życie od 1 stycznia 2014 roku uchwały Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 roku w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020 (M. P. z 2013 r. Nr 221). Wspomniana wyżej uchwała zmienia dotychczasowe zasady finansowania pomocy w zakresie dożywiania. Uchwała stanowi szczególny rodzaj procedury opisującej wsparcie finansowe gmin w realizacji zadania „dożywianie”, definiując jednocześnie kryteria jakie muszą spełniać gminy do uzyskania dofinansowania do zadań własnych.

Wymienione w treści uchwały nr 221 Rady Ministrów warunki uznane będą za spełnione jeśli gmina obejmie dożywianiem osoby spełniające warunki otrzymania pomocy wskazane w ustawie z dnia 12 marca 2014 roku o pomocy społecznej oraz spełniające kryterium dochodowe w wysokości 150% kryterium, o którym mowa w art. 8 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej.

W treści uchwały Rady Ministrów uwzględniono też możliwość finansowania dożywiania dzieci i młodzieży wywodzącej się z rodzin, które nie spełniają kryterium dochodowego określonego w przepisach o pomocy społecznej, o ile gmina uchwali program osłonowy adresowany do tej grupy mieszkańców.

Z uwagi na to, że w Gminie Tuszów Narodowy od kilku lat udzielana jest pomocy w formie dożywiania również dzieciom, z rodzin, w których dochód przekracza ustawowe kryterium a występują szczególnie uzasadnione powody dla zastosowanie tego rodzaju wsparcia zasadne jest wdrożenie programu osłonowego w zakresie dożywiania dzieci i młodzieży.

Program osłonowy w zakresie dożywiania wpisuje się w kierunki zmian społecznych wyznaczone w Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Program jest spójny z celem szczegółowym zawartym w w/w strategii – Działania na rzecz zabezpieczenia podstawowych potrzeb bytowych, który obejmuje „Współdziałanie instytucji w zakresie przeciwdziałaniu ubóstwu wśród dzieci i młodzieży” oraz zgodny z założeniami polityki społecznej na szczeblu powiatu, regionu i kraju.

2. Diagnoza społeczna.

Zgodnie z diagnozą społeczną zawartą w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy większość mieszkańców utrzymuje się z dochodów uzyskiwanych z rolnictwa. Dochody są niewielkie, co przekłada się na niski poziom życia mieszkańców. Trudności rodzin potęguje bezrobocie, niezaradność, choroby i niepełnosprawność oraz inne problemy ograniczające dzieciom i młodzieży możliwość prawidłowego rozwoju.

Rodziny doświadczające trudności życiowych korzystają ze świadczeń pomocy społecznej. Problemy dotyczą nie tylko rodzin najuboższych, lecz także rodzin posiadających dochody, lecz borykających się z innymi problemami, które uniemożliwiają zapewnienia stosownych warunków do opieki i wychowania dzieci i młodzieży.

W rodzinach niespełniających kryteriów określonych w przepisach o pomocy społecznej, z których dzieci korzystały z dożywiania w ubiegłym roku obserwowano zróżnicowane problemy, w tym szczególnie:

- a) zaniedbania opiekuńcze,
- b) brak możliwości finansowych spowodowanych zadłużeniem,
- c) niechęć rodziców do korzystania z tej formy pomocy.

Sporadycznie występowały inne powody uzasadniające konieczność udzielenie wsparcia w formie dożywiania.

Liczba dzieci i młodzieży z rodzin problemowych nie spełniających kryteriów określonych przepisami o pomocy społecznej, wymagającej wsparcia w formie dożywiania wzrasta każdego roku co potwierdzają dane statyczne. W 2012 roku liczba uczniów z rodzin problemowych, które nie spełniały kryteriów określonych ustawą o pomocy społecznej, zakwalifikowanych do dożywiania wynosiła tylko 2 osoby. W kolejnych latach obserwowano wzrost do 2 osób w 2013 roku, 21 dzieci w roku 2014. W ubiegłym roku w ramach programu osłonowego z dożywiania skorzystało 10 dzieci. Koszt wydanych posiłków wyniósł 3756 zł.

Dzieci z terenu gminy Tuszów Narodowy pokonują spore odległości od szkoły do domu. Średnio pokonywana odległość od domu do szkoły wynosi 2 km i zabiera ok. 20 min czasu. Najdłuższą odległość pokonują dzieci z miejscowości Borki Nizińskie do Gimnazjum w Tuszowie Narodowym, co pochłania ok. 45 min.

Wysiłek związany z pokonywaniem odległości do szkoły, problemy domowe oraz utrzymując się tendencja wzrostowa liczby dzieci wymagających wsparcia uzasadnia wprowadzenie programu osłonowego w zakresie dożywiania w formach stosowanych w szkołach do stałych działań gminy.

3. Cel programu.

Celem programu osłonowego w zakresie dożywiania jest *„Zapewnienie dzieciom i młodzieży z rodzin problemowych z terenu Gminy Tuszów Narodowy, nie spełniających kryteriów do dożywiania w myśl przepisów o pomocy społecznej, co najmniej jednego ciepłego posiłku (dania) w ciągu dnia, w okresie uczęszczania na zajęcia szkolne”*.

Wdrożenie programu przyczyni się do osiągnięcia istotnych rezultatów, między innymi:

- 1) poprawy jakości stanu zdrowia dzieci i młodzieży,
- 2) poprawy warunków do rozwoju dzieci i młodzieży,
- 3) utrwalenia właściwych nawyków żywieniowych,

Zakłada się, że osiągnięte rezultaty przyczynią się do poprawy warunków życiowych dzieci i młodzieży wychowującej się w rodzinach problemowych na terenie gminy.

Dla odzwierciedlenia stopnia realizacji celu programu osłonowego przyjęto następujące wskaźniki:

- 1) liczbę dzieci i młodzieży objętych dożywianiem,
- 2) liczbę rodzin, z których dzieci zostały objęte dożywianiem,
- 3) liczbę wydanych posiłków,
- 4) wartość pomocy udzielonej w formie dożywiania mierzona w złotych.
- 5) rodzaj posiłku (jednodaniowy, dwudaniowy, itp.)
- 6) udział procentowy dzieci i młodzieży objętej dożywianiem w ramach programu osłonowego w stosunku do ogólnej liczby dzieci i młodzieży objętej dożywianiem w gminie.

Wskaźniki realizacji celu będą monitorowane w trakcie wdrażania programu, co pozwoli na bieżącą ocenę stopnia realizacji programu oraz zakładanych rezultatów.

4. Sposób realizacji i finansowania programu.

Program osłonowy obejmujący dożywianie dzieci i młodzieży z rodzin problemowych będzie realizowany poprzez zapewnienie ciepłego posiłku w przedszkolach, szkołach podstawowych i gimnazjalnych na terenie Gminy Tuszów Narodowy oraz innych placówkach edukacyjnych, do których uczęszczają dzieci i młodzież z rodzin zamieszkujących na terenie gminy.

Do udziału w programie mogą być zakwalifikowane dzieci i młodzież, wychowująca się w rodzinach, w których dochód jest wyższy niż określają to przepisy o pomocy społecznej oraz występują szczególne okoliczności uzasadniające udzielenie wsparcia w formie dożywiania, w tym:

- niepełnosprawność,
- choroba,
- uzależnienie od alkoholu, narkotyków lub środków farmakologicznych,
- wielodzietność (wychowywanie trojga i więcej dzieci),
- rodziny niepełne,
- sytuacja kryzysowa w rodzinie (śmierć, wypadek lub nagła choroba rodzica),
- klęska żywiołowa lub ekologiczna (pożar, huragan, powódź itp.)

oraz inne uzasadnione sytuacje.

Dzieci i młodzież zgłoszona do udziału w programie zostanie wskazana przez dyrektorów szkół kierownikowi ośrodka pomocy społecznej, po wcześniejszym przyjęciu deklaracji dziecka o potrzebie dożywiania lub uzyskaniu informacji o potrzebie dożywiania od wychowawcy klasy, do której uczeń uczęszcza.

Ustala się, że dokumentem potwierdzającym zakwalifikowanie do dożywiania będzie wykaz (lista) zawierająca imię i nazwisko dziecka, imię i nazwisko rodzica lub opiekuna oraz adres szkoły i klasę. Powyższy dokument stanowi zapotrzebowanie na przygotowanie posiłków oraz potwierdzenie ilości posiłków, jakie w danym miesiącu powinny być sfinansowane w ramach programu.

Dyrektor szkoły może upoważnić wychowawców lub pedagogów szkolnych do poinformowania rodziców lub opiekunów dzieci zakwalifikowanych do udziału w programie o tym fakcie oraz podjąć z rodziną współpracę, zmierzającą do wyeliminowania lub złagodzenia skutków istniejących w rodzinie problemów, które uzasadniają objęcie dożywianiem.

Zakwalifikowanie dziecka do dożywiania w ramach programu nie wymaga wydania decyzji administracyjnej, ani ustalenia sytuacji rodzinnej w drodze rodzinnego wywiadu środowiskowego.

Program osłonowy w zakresie dożywiania finansowany jest ze środków własnych Gminy Tuszów Narodowy. Wysokość środków na realizację programu osłonowego w 2016 r. wynosi **5 000,00 zł** (słownie: pięć tysięcy złotych).

Środki na realizację programu lokuje się w rozdziale 85295 § 3110 w budżecie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej na rok 2016.

Środki niewykorzystane na realizację programu podlegają z zwrotowi na rachunek gminy na zasadach określonych w przepisach o finansach publicznych.

5. Monitoring programu.

Wdrażanie programu osłonowego w zakresie dożywiania będzie systematycznie monitorowane. Monitoring obejmuje następujące wskaźniki:

- 1) liczbę dzieci i młodzieży objętych dożywianiem,
- 2) liczbę rodzin, z których dzieci zostały objęte dożywianiem,
- 3) liczbę wydanych posiłków,
- 4) wartość pomocy udzielonej w formie dożywiania, mierzona w złotych,
- 5) rodzaj posiłków,
- 6) udział procentowy dzieci i młodzieży objętej dożywianiem w ramach programu osłonowego w stosunku do ogólnej liczby dzieci i młodzieży objętej dożywianiem w gminie.

Wskaźniki będą monitorowane w okresach kwartalnych i miesięcznych. Monitoring kwartalny obejmuje wskaźniki od numeru 1 do numeru 5. Wskaźnik nr 6 będzie podlegał monitorowaniu w okresach miesięcznych, dla sprawdzenia warunku udziału 20% dzieci i młodzieży objętej programem osłonowym w stosunku do wszystkich dzieci i młodzieży korzystających z dożywiania na terenie Gminy.

Raporty z realizacji programu sporządzają odpowiednio dyrektor szkoły prowadzącej dożywianie oraz kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej odpowiedzialny za finansowanie programu. Dyrektor szkoły sporządza raport w zakresie wskaźników nr 1, nr 2, nr 3, kierownik OPS uzupełnia raport o informacje dotyczące wskaźnika nr 4 i numer 5. Raporty sporządzane będą oddzielnie dla każdej ze szkół prowadzących dożywianie dzieci objętych programem osłonowym. Raporty wskazujące liczbę dzieci oraz wartość świadczeń przedkładane będą skarbnikowi gminy celem weryfikacji wydatków na realizację programu osłonowego oraz planowaniu dodatkowych środków w przypadku wystąpienia takiej potrzeby.

Raporty kwartalne zawierające pełny zakres monitorowanych wskaźników stanowiąc będą element sprawozdań statystyki publicznej.

W przypadku uzasadnionej potrzeby może nastąpić przedłużenie realizacji programu osłonowego na kolejny rok budżetowy, w trybie przewidzianym dla jego uchwalenia.

6. Harmonogram realizacji.

Program osłonowy dożywiania dzieci i młodzieży w Gminie Tuszów Narodowy na 2016 rok będzie realizowany zgodnie z poniższym harmonogramem:

Lp.	Zadanie	Termin	Osoby/podmioty odpowiedzialne za realizację zadania	Uwagi
1	Rozpoznanie potrzeb w zakresie dożywiania dzieci z rodzin problemowych.	1-25 stycznia 2016 roku	Dyrektorzy szkół podstawowych i gimnazjalnych z terenu Gminy	
2	Sporządzenie list dzieci zakwalifikowanych do udziału w programie i przekazanie ich kierownikowi Ośrodka Pomocy Społecznej.	15 marzec 2016 roku	Dyrektorzy szkół podstawowych i gimnazjalnych z terenu Gminy	
3	Zgłoszenie dzieci zakwalifikowanych do programu osłonowego do kierowników stołówek szkolnych.	25 marzec 2016 roku	Dyrektorzy szkół podstawowych i gimnazjalnych z terenu Gminy	
4	Przekazanie środków finansowych (całości lub transzy) na realizację programu osłonowego do budżetu GOPS, zgodnie z ustaloną przez Radę Gminy wysokością.	Marzec 2016 roku	Skarbnik Gminy	
5	Opracowanie dokumentów dotyczących rozliczenia posiłków w ramach programu osłonowego w zakresie dożywiania ze szkołami i przekazanie szkołom.	Do 31 stycznia 2017 roku	Kierownik OPS	
6	Opracowanie raportów monitorujących realizację programu osłonowego i przekazanie raportu do skarbnika gminy.	Do 10 każdego miesiąca	Dyrektorzy szkół i kierownik OPS	
7	Prowadzenie rozmów z rodzicami dzieci objętych programem osłonowym w celu wspólnego podjęcia działań zmierzających do rozwiązania problemu lub minimalizowania jego skutków.	W trakcie trwania programu	Wychowawcy dzieci objętych programem osłonowym i pedagodzy szkolni	